

Stolta Stad-redaktionen är idag tillbaka efter att ha avverkat både influensa och lunginflammation. Och idag gör vi ett besök hos en samling ärrade herrar som alla har jobbat vid Holmens Bruk och som

nu vårdar minnet av industrihistorien. Det är även dags för den sjunde omgången i vår populära bildtävling, där det gäller att kunna placera både kända och okända inslag i stadsbilden.

Holmenveteranerna Tage Lindvall, Hans Lembke och Knut Magnusson (i bakgrunden) visar gärna hur man tillverkar papper för hand.
Foto: HÅKAN SJÖSTRÖM

Här görs papper för hand

Ärrade Holmenveteraner vårdar minnet av en tidigare epok

LASSE SÖDERGREN
Norrköping

På Holmenområdet, i den tidigare Laxholmsfabriken, vårdas minnet från den mer än 300-åriga epoken med Holmens Bruk.

Det är ärrade Holmenveteraner som själva driver ett Holmenmuseum, där de bland annat tillverkar papper för hand.

För inte så länge sedan var Holmenområdet en stad i staden. Murongårdat, med vaktkurer och grindar och stängd för allmänheten.

En del av vardagen

Men samtidigt berördes ändå väldigt många Norrköpingsbor av just Holmens Bruk. Inte bara av det faktum att Holmen var den klart dominerande industrin.

Röken och lukten låg ibland tät längs

Dalsgatan, Kvarngatan och S:t Persgatan. Och ljudet från fabriken och från barkeriets sägklingor kom att bli en del av vardagen.

När driften upphörde i mars 1986 blev det tyst. En mer än 300-årig epok var över. All verksamhet flyttade ut till Braviken.

Men minnet av svensk industrihistoria i Norrköping lever kvar.

På Laxholmen, granne med Strykjärnet, invigdes Holmens Museum under Kulturmattnen förra året. Och där visas brukets historia genom flera sekler. Vad gäller den insamlade tekniska utrustningen finns det en naturlig inriktning på 1900-talet.

– Där har vi kanske i första hand intresserat oss för vår egen tid på Holmen, säger Per Hellberg, en av tjugo Holmenveteraner som är engagerade i museet.

Fantastisk modell

Men visst finns det även objekt från äldre tider, bland annat mässingtråd från 1600-talet, tillverkad just på Holmens Bruk.

Och genom bilder, kartor och mängder med fakta får besökaren en bra inblick i utvecklingen av Kvarnholmen och bruket, från 1500-talet och framåt.

Där finns bland annat en fantastisk modell av Holmens Bruk år 1751, vilken bara den är värd ett besök.

Handpapper

Museet ligger i den tidigare Laxholmsfabriken, granne med Norrköpings konstskola. På just den här platsen anlades Holmens första handpappersbruk på 1630-talet.

– Vi tycker att vi hör hemma här, säger Per Hellberg. Ett Holmenmuseum ska ligga just här.

Idén till ett museum kan härröras tillbaka

till 1980-talet, då det stod klart att verksamheten på Kvarnholmen skulle upphöra.

– Det var en museigrupp som började samla in föremål på mitten av 1980-talet, säger Per Hellberg. Den gruppen slogs sedan samman med en annan grupp som var mer socialt inriktad.

– Det är så det fungerar idag och det är Holmen Paper som betalar vår hyra och som även stöttar oss ekonomiskt.

Museet är öppet för allmänheten på tisdagar och torsdagar. Större grupper bör beställa tid via Holmen Paper. Och sedan invigningen har man haft mängder med besökare.

Något som har blivit populärt bland besökarna är visningarna av hur man gör handpapper på gammalt vis.

Med hjälpmedel som kyplåda, form och så kallad däckel förvandlar Holmenveteranerna massan till färdiga

En skylt som säger allt om gamla tiders fabriksmiljöer.

STOLTA STADS BILDTÄVLING 7

Fråga 1
En detalj från ett hus från tidigt 1900-tal, där det gick som på räls fram till mitten på 60-talet. Vilket hus tänker vi på?
1. Spårvagnshallarna vid Östra Promenaden.
X. Östra Station.
2. Holmens godsterminal vid Dalsgatan.

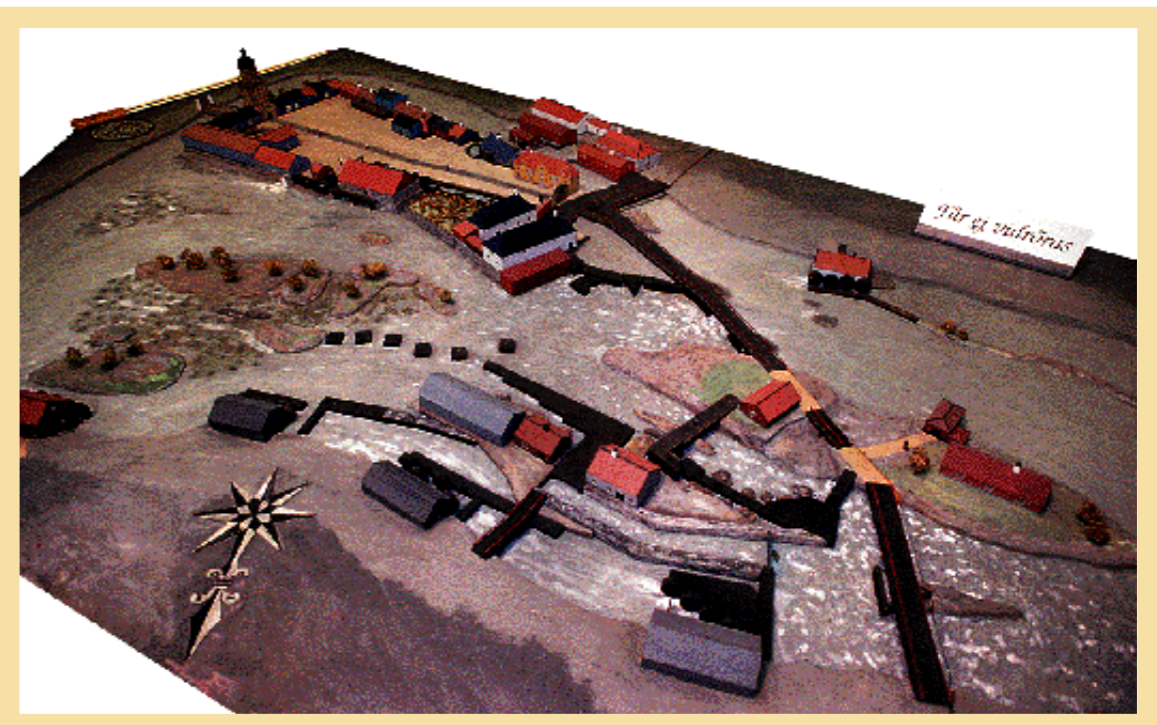
Fråga 2
Det här lilla huset är en sista rest från en svunnen epok, vilken gav en stadsdel vid Strömmen sitt namn. Men vilket är huset ifråga?
1. Portvaktstugan till Drags.
X. Pumpshuset till Kneippbadens kuranstalt.
2. Lusthuset på Sylten.

Fråga 3
En detalj av en omistlig byggnad i innerstadens stadsbild. Byggnaden har genom årens lopp kommit att bli både ett riktmärke och en symbol. Vilken byggnad syftar vi på?
1. Hedvigs kyrka.
X. Holmentornet.

Svaret skickas du till
Norrköpings Tidningar, 601 83 Norrköping.
Senast 7 februari vill vi ha ditt svar.
Märk kuvertet "Stolta Stad".
Rätta svaren presenteras 8 februari.

De tre först öppnade rätta svaren får varsitt NT-badlakan.

Fråga 1				Namn:
Fråga 2				Adress:
Fråga 3				Postnr: Postadress:

Holmens Museum har bland annat denna fantastiska modell av Holmens Bruk år 1751, vilken bara den är värd ett besök.